
FAILLISEMENTSRECHT

Mr. N.S.G.J. Vermunt

Periode 30 juni 2006 – 31 december 2007

Wet- en regelgeving

Voorontwerp Insolventiewet

Op 1 november jl. is door de Commissie Insolventierecht (onder voorzitterschap van prof. mr. S.C.J.J. Kortmann) het Voorontwerp van een nieuwe Insolventiewet aan de minister van Justitie aangeboden. Met de aanbieding van het Voorontwerp is door de Commissie beoogd de huidige Faillissementswet te vervangen door een nieuwe wet: de Insolventiewet. Het Voorontwerp en de bijbehorende Toelichting zijn te raadplegen op de website van het Ministerie van Justitie (<http://www.justitie.nl/onderwerpen/wetgeving/insolventiewet/>) en zijn tevens gepubliceerd in boekvorm: S.C.J.J. Kortmann en N.E.D. Faber (red.), *Geschiedenis van de Faillissementswet – Voorontwerp Insolventiewet*, Serie Onderneming en Recht, Deel 2-IV, Deventer: Kluwer 2007. Vanuit verscheidene kanten zijn uitgebreide commentaren in voorbereiding naar aanleiding van het Voor-

ontwerp. Thans wordt onder meer gewerkt aan de opstellenbundel *De bewindvoerder, een octopus* die door het Onderzoekcentrum Onderneming & Recht in samenwerking met INSO-LAD op korte termijn zal worden gepubliceerd in de Serie Onderneming en Recht. Voorts zal binnenkort door Ars Aequi Libri een opstellenbundel over het Voorontwerp worden gepubliceerd en is een speciaal themanummer van het Tijdschrift voor Insolventierecht in voorbereiding.

Herziening schuldsaneringsregeling natuurlijke personen

Op verscheidene onderdelen is de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen aangepast door de Wet van 24 mei 2007 tot wijziging van de Faillissementswet in verband met herziening van de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen (*Stb.* 2007, 192). De wetwijziging ziet in het bijzonder op de vereenvoudiging van de schuldsaneringsregeling, het nader beperken van de toegang tot de regeling en het verlichten van de werklast voor de rechterlijke macht en de bewindvoerders. De wetwijziging is per 1 januari 2008 in werking getreden (zie *Stb.* 2007, 222).

Wijziging Leidraad Invordering 1990

Een belangrijke wijziging betreffende de Leidraad Invordering 1990 is per 1 juli 2006 van kracht geworden. Als gevolg van de wijziging zullen ontvangers zich sneller dan voorheen dienen uit te spreken over de mogelijke aansprakelijkheidstelling van een schuldenaar van de gefailleerde belasting-schuldige op grond van artikel 34, 35, 35a of 35b van de Invorderingswet 1990. Zie voor de integrale tekst van de aangepaste regeling: Wijziging bij besluit van de Staatssecretaris van Financiën van 4 juli 2006, nr. CPP2006/1416M, *Stcrt.* 2006, 129 (terugwerkend tot 1 juli 2006).

Beleidsbesluit aangifteplicht Vpb

Mede naar aanleiding van kritiek van curatoren betreffende de aangifteplicht Vpb voor failliete lichamen is door de minister van Financiën een beleidsbesluit gepubliceerd waarin wordt aangegeven op welke laagdrempelige wijze

curatoren aan de hiervoor genoemde aangifteplicht kunnen voldoen. Zie voor de tekst van de beleidswijziging: het Besluit van 27 december 2006, nr. CPP2006/2883M, *Stcrt.* 2007, 3.

Aanpassing van het Uitvoeringsbesluit Omzetbelasting 1968

Bij Besluit van 20 december 2007 tot wijziging van enige fiscale Uitvoeringsbesluiten (*Stb.* 2007, 573) is met ingang van 1 januari 2008 een einde gemaakt aan de verhaalsmogelijkheid van pand- en hypotheekhouders bij executoriale verkopen ten aanzien van het door de koper betaalde bedrag dat betrekking heeft op de door de verkoper verschuldigde omzetbelasting. Deze mogelijkheid ontleenden zekerheidsgerechtigden (en in de praktijk tevens executerende beslagleggers) aan het Rentekas-arrest (Hoge Raad 6 mei 1983, *BNB* 1984/85).

European Communication & Cooperation Guidelines for Cross-border Insolvency

Tijdens het INSOL Europe jaarcongres 2007 in Monaco zijn de European Communication & Cooperation Guidelines for Cross-border Insolvency gepresenteerd. Deze Guidelines zijn opgesteld door een werkgroep (onder voorzitterschap van Professor Bob Wessels en Professor Miguel Virgós) van de INSOL Europe Academic Wing. De Guidelines zijn gepubliceerd als een aparte uitgave in de Technical Series van INSOL Europe.

Jurisprudentie

Gelet op de beperkt beschikbare ruimte zal in het navolgende louter aandacht worden besteed aan de belangrijkste uitspraken van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen en de Hoge Raad op het terrein van het faillissementsrecht die in vakbladen zijn gepubliceerd in de thans besproken periode. Voor uitspraken van overige rechterlijke instanties volsta ik met een verwijzing naar de tijdschriften *Jurisprudentie Onderneming & Recht* (Sdu Uitgevers), *Journal Insolventie, Financiering & Zekerheden* (Sdu Uitgevers) en *Rechtspraak Insolventierecht* (Kluwer).

Hoge Raad 28 april 2006, NJ 2006, 503, m.nt. P. van Schilfgaarde; AA 2007/1, m.nt. W.H. van Boom; JOR 2006/223, m.nt. N.E.D. Faber (Huijzer q.q./Rabobank)

Aanvaarding en uitvoering door de bank van een vóór de publicatie van het inmiddels uitgesproken faillissement door de gefailleerde gegeven betalingsopdracht; bescherming van derden te goeder trouw geen algemeen uitgangspunt van faillissementsrecht; uitleg van artikel 52 Fw [art. 23 en 52 Fw].

Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen (Grand Chamber) 2 mei 2006, AA 2006, p. 907-913, m.nt. R.D. Vriesendorp; JOR 2006/224, m.nt. P.M. Veder (Eurofood)

Prejudiciële vragen; uitleg Insolventieverordening; centrum van voornaamste belangen dochtervennootschap; bevoegdheid tot het openen van een hoofdinsolventieprocedure; erkenning van insolventieprocedure; openbare orde en recht om te worden gehoord [art. 3 lid 1, 16 lid 1 en 26 Insolventieverordening].

Hoge Raad 14 juli 2006, NJ 2007, 101, m.nt. E. Verhulp; JOR 2006/227, m.nt. E. Loesberg (Boekenvoordeel/Isik)

Doorstart onderneming na faillietverklaring; toepassing van artikel 7:668a lid 2 BW; regelmatige opzegging arbeidsovereenkomst door curator; rechterlijke bevoegdheid tot matiging vordering tot doorbetaling loon [art. 7:666, 7:668a lid 2 en 7:680a BW].

Hoge Raad 6 oktober 2006, JOR 2006/281 (ABN Amro Bank/Arts q.q.)

Alle beslissingen door r-c ex artikel 66 Fw genomen, dienen voor de toepassing van artikel 67 Fw te worden aangemerkt als beschikkingen, met uitzondering van maatregelen die enkel worden genomen ter verzekering van de geregelde loop van het getuigenverhoor; in beginsel heeft alleen 'partij' bij beschikking van de r-c het recht van hoger beroep; strekking getuigenverhoor ex artikel 66 Fw; geen overeenkomstige toepassing regels voorlopig getuigenverhoor ex artikel 186 e.v. Rv; artikel 6 EVRM niet rechtstreeks van toepassing; verhoor ex artikel 66

Fw niet ter openbare terechtzitting [art. 6 EVRM; art. 66 en 67 lid 1 Fw; art. 186 e.v. Rv].

Hoge Raad 6 oktober 2006, JOR 2006/282 (Nacchio c.s./Curatoren KPNQwest)

Getuigenverhoor door r-c ex artikel 66 Fw; alle beslissingen door r-c ex artikel 66 Fw genomen, dienen voor de toepassing van artikel 67 Fw te worden aangemerkt als beschikkingen, met uitzondering van maatregelen die enkel worden genomen ter verzekering van de geregelde loop van het getuigenverhoor; maatstaf voor verstrekken van uittreksel of afschrift van dan wel verlenen van inzage in proces-verbaal aan derde [art. 66 en 67 Fw].

Hoge Raad 3 november 2006, NJ 2007, 155, m.nt. P. van Schilfgaarde; AA 2007/7, m.nt. R.D. Vriesendorp; JOR 2007/76, m.nt. S.C.J.J. Kortmann en S.E. Bartels (Van den Bos q.q./Mulders c.s.)

Verhuur onroerende zaak door economische eigenaar na het faillissement van de juridische eigenaar; gevolgen faillissement ten aanzien van uitoefening rechten uit hoofde van een duurovereenkomst; gelijkheid van schuldeisers [art. 37 Fw].

Hoge Raad 24 november 2006, NJ 2007, 239, m.nt. P. van Schilfgaarde; JOR 2007/27 (Van den Beld c.s.)

Schuldsanering; omvang boedel; aanspraak op smartengeld; uitzonderingen op artikel 295 lid 1 Fw; artikel 153 lid 2, aanhef en onder 1°, Fw laat geen ruimte voor een belangenafweging [art. 153 lid 2 en 295 lid 1 Fw].

Hoge Raad 22 december 2006, NJ 2007, 23; JOR 2007/7, m.nt. J.J.M. van Mierlo (Gho/Muurmans q.q.)
Schuldeiser in de zin van artikel 69 Fw [art. 69 Fw].

Hoge Raad 2 februari 2007, JOR 2007/102 (Van Emden q.q./Rabobank)
Faillissementspauliana; wetenschap van benadeling; geen vernietiging financieringsovereenkomst in het kader van herfinanciering en herschikking van activiteiten; onzorgvuldige opzegging financieringsovereenkomst

en daaropvolgende afwikkeling door de bank als mogelijke oorzaak van het faillissement van de vennootschap [art. 42 Fw].

Hoge Raad 30 maart 2007, JOR 2007/165, m.nt. A.J. Tekstra (RL Participaties)

Verzoek teruggaaf van omzetbelasting ex artikel 29 lid 1, aanhef en letter a Wet OB [art. 29 lid 1 en 33 lid 1 Wet OB].

Hoge Raad 8 juni 2007, NJ 2007, 419, m.nt. P. van Schilfgaarde; JOR 2007/221, m.nt. A. Steneker (Van der Werff q.q./BLG Hypotheekbank)
Onverschuldigde betaling tijdens faillissement; terugbetalingsverplichting curator indien geen rechtsverhouding bestaat of heeft bestaan die tot de betaling aanleiding gaf en waarin de betaling slechts het gevolg is van een onmiskenbare vergissing; vergissing hoeft niet steeds aanstonds en op het eerste gezicht aan de curator duidelijk te zijn; Hoge Raad komt niet terug van het arrest Ontvanger/Hamm q.q. [art. 6:203 BW].

Literatuur

Boeken:

- M.J. van der Aa, *De afkoelingsperiode in faillissement* (diss. Groningen), Serie Recht en Praktijk, Deel 154, Deventer: Kluwer 2007.
- E. Aardema e.a., *Faillissement en de fiscus*, Praktijkboek insolventierecht, Deel 5, Deventer: Kluwer 2006.
- J.A.A. Adriaanse, *Turnaround management*, Praktijkboek insolventierecht, Deel 14, Deventer: Kluwer 2006.
- C.P.R.M. Dekker e.a., *Capita selecta insolventierecht*, Praktijkboek insolventierecht, Deel 6, Deventer: Kluwer 2007.
- G. van Dijck, *De faillissementspauliana: revisie van een relic* (diss. Tilburg), Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2006.
- L.J. van Eeghen, *Het schemergebied vóór faillissement* (diss. Tilburg), Uitgave vanwege het Schoordijk Instituut (Center for Company Law), Den Haag: BJu 2006.
- N.E.D. Faber e.a. (red.), *Sdu Commentaar Insolventierecht*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2007.
- C.M. Harmsen e.a., *Lopende overeenkomsten, procedures en afkoelingsperiode*, Praktijkboek insolventierecht, Deel 2, Deventer: Kluwer 2007.
- G.D. Hoekstra, *De positie van de pandhouder in het faillissementsrecht* (diss. Groningen), Den Haag: BJu 2007.
- N. Jungmann, *De Wsnp: bedoelde en onbedoelde effecten op het minnelijk traject* (diss. Leiden), Leiden University Press 2006.
- S.C.J.J. Kortmann e.a. (red.), *10 jaar «JOR» – Alsnog geannoteerd*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2006.
- S.C.J.J. Kortmann en N.E.D. Faber (red.), *Geschiedenis van de Faillissementswet – Voorontwerp Insolventiewet*, Serie Onderneming en Recht, Deel 2-IV, Deventer: Kluwer 2007.
- Jens Lowitzsch (ed.), *The Insolvency Law of Central and Eastern Europe*, INSOL Europe Technical Series 2007.
- A.P.K. Lutikhuis, *Corporate Recovery, de weg naar effectief insolventierecht* (diss. Tilburg), s.n. 2007.
- A.P.K. Lutikhuis en R.E. Timmersmans (red.), *Insolventierecht in cijfers en modellen – schuldeisersbenadeling en conclusies*, Uitgave vanwege het Schoordijk Instituut (Center for Company Law), Den Haag: BJu 2007.
- M.H.M. van Oers, *De doorstart van een NV/BV bij insolventie* (diss. Tilburg), Fiscale monografieën, Deel 121, Deventer: Kluwer 2007.
- A.A.J. Smelt, *Goederen met negatieve waarde in het Nederlandse vermogensrecht* (diss. Groningen), Serie Recht en Praktijk, Deel 139, Deventer: Kluwer 2006.
- E.F. Tjittes-Groot, *Insolventierecht*, Studiereeks burgerlijk procesrecht, Deel 6, Deventer: Kluwer 2006.
- R.D. Vriesendorp e.a., *Evaluatie Garantstellingsregeling curatoren 1999-2005*, Uitgave vanwege het Schoordijk Instituut (Center for Company Law), Den Haag: BJu 2006.
- B. Wessels, *Gevolgen van faillietverklaring (2)*, 2e druk, Wessels Insolventierecht, Deel 3, Deventer: Kluwer 2007.

- B. Wessels, *Verificatie van schuld-vorderingen*, 2e druk, Wessels Insolventierecht, Deel 5, Deventer: Kluwer 2007.
- B. Wessels, *Het akkoord*, 2e druk, Wessels Insolventierecht, Deel 6, Deventer: Kluwer 2007.
- B. Wessels, *Surseance van betaling*, 2e druk, Wessels Insolventierecht, Deel 8, Deventer: Kluwer 2007.
- B. Wessels, *International Insolvency Law*, 2e druk, Wessels Insolventierecht, Deel 10, Deventer: Kluwer 2006.
- B. Wessels en M.Ph. van Sint Truiden (red.), *Tekst & Commentaar Insolventierecht*, 5e druk, Deventer: Kluwer 2006.
- Bob Wessels and Miguel Virgós, *European Communication & Cooperation Guidelines for Cross-border Insolvency*, INSOL Europe Technical Series 2007.
- Philip R. Wood, *Principles of International Insolvency*, 2nd edn., The Law and Practice of International Finance Series, Volume 1, Sweet & Maxwell London 2007.

Kronieken / overzichten:

- F.P. van Koppen, 'Overzicht van literatuur en tijdschriften voor de periode juli-december 2006', *TvI* 2007, p. 74-80.
- F.P. van Koppen, 'Overzicht van literatuur en tijdschriften voor de periode januari-juni 2007', *TvI* 2007, p. 183-189.
- S.C.J.J. Kortmann, J.J. van Hees en N.E.D. Faber, 'Kroniek van het insolventierecht', *NJB* 2007, p. 2243-2256.
- W.J.B. van Nielen en S.E. Bartels, 'Kroniek van 5 jaar Insolventierecht', *NTBR* 2006, p. 177-190.